

SALVEM LA REAL

“Deià i el Monestir”

Agrupació DEIA, s'adhereix a les reivindicacions de la Plataforma “SALVEM LA REAL”. El nou hospital que es vol aixecar a Son Espases segur que, amb voluntat política, podria ubicar-se en un altre indret i així el conjunt de La Real seria dignament protegit.

El lligam històric entre Deià i La Real ens afecta especialment i ens obliga a manifestar-nos a favor de la protecció i respecte del conjunt històric, cultural i simbòlic d'aquest Monestir. Aquesta relació començà fa ben bé 800 anys, justament el 3 de juny de 1239. Jeroni Pons en el seu *Notas para la historia de Deià* diu:

“Después de la conquista de Mallorca, el Rey don Jaime hizo repartimiento de la isla entre los caballeros y nobles que le ayudaran en la realización de tan gloriosa gesta. A Nuño Sanz, conde del Rossellón, entre otras espléndidas donaciones, obtuvo una buena parte de la gran alquería de Deyá. Cuando en 1239 el piadoso Conde fundó el Monasterio de los monjes de San Bernardo de La Real, entre las munifices donaciones que hizo a los monjes del Cister figura la mencionada alquería. No tardaron en ser señores de toda ella.”

I poc després afegeix com es contribuïren en millorar el nostre poble:

“Deyá, pues, no era a la sazón más que un dominio feudatario de los monjes Bernardos. Ellos fueron los verdaderos fundadores de la aldea de Deyá, ya que repartiendo sus tierras atraían y llamaban a la gente, que se establecía allí definitivamente. Ellos, en

fin desde “Ca l'Abat” velaron siempre por la mejora religiosa, moral y material de la riente villa y plasmaron, por así decirlo, el alma, el corazón, el carácter, de sus primeros moradores.”

I va ser gràcies a ells que per primera vegada Deià va adquirir rellevància mundial: quan es va fer la donació de Miramar al gran Ramon Llull per tal que hi fundàs el seu Col·legi de Llengües Orientals (que llastimosament, com diu Bernat Cifre i Forteza al seu *Deianenc Pregó* de 1990, fou “somni frustrat”).

Però la nostra vinculació a La Real va encara més enllà de la nostra configuració com a ens social diferenciat, i arriba fins al nostre naixement com a ens polític, és a dir, al nostre naixement com a quelcom legal. Però per explicar-ho, no podem sinó recórrer a les paraules de Ramon Rosselló Vaquer en les seves Notes per a la història de Deià (IV):

“Deià era un cas especial dins l'administració mallorquina: per una banda depenia de Valldemossa i tenia els seus representants al consell d'aquesta vila, i per l'altre tenia batle propi amb els corresponents proboms que l'aconsellaven- pel fet de ser de la jurisdicció i dominis de la Real; coses aquestes que sovint foren causa de conflictes i interferències de jurisdiccions entre el batle reial de Valldemossa i el batle abadal de Deià.”

De fet, és ben probable que sigui en aquests conflictes i interferències que s'anàs covant el desig de separar-se Valldemossa, cosa que es va produir l'any 1583. Per tot això, i pels deianencs, l'Abad de la Real encara seguirà tenguent jurisdicció sobre el nostre poble durant molt de temps més.